

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett Din 2., do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 2., večji inserati pett vrsta Din 4. — Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vraca.

Uredništvo in upravnštvo

Ljubljana, Knaflova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODROŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. —

CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.

NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26.

Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošti ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Papež na smrtni postelji?

Stanje bolnika se je včeraj tako poslabšalo, da vsak dan pričakujejo katastrofe - Vznemirjenje v vatikanskih krogih

Dunaj, 13. avgusta. »Neues Wiener Journal« poroča iz Rima, da se je stanje papeža, ki je že delj časa bolan, včeraj menadoma poslabšalo, tako da se zdravniki boje katastrofe. Dočim je bil papež še pred par dnevi dokaj krepak, so njegove telesne moći zadnja dva dni naglo pešale, tako da lahko vsak trenutek nastopi preokret, ki bi mogel izvzeti katastrofo. V vatikanskih krogih so zaradi tega zelo vznemirjeni. Ko so papežu pred par dnevi predložili načrt za obnovo nekega vatikanskega poslopja, je bolnik resignirano izjavil, da prepusta odločitev svojemu nasledniku, na katerega ne bo treba dolgo čakati. Že pred 14 dnevi je opustil papež vsako misel na to, da bi odšel na odmor in zapustil Vatikan, kakor je bilo prvotno nameravano. Sicer je še vse do včeraj dajal avdijence, vendar pa je bilo to zanj zelo mučno in naporno ter je trpel pri tem hude boleznine. Zdravniki so mu pripričali operacijo, a papež je to odklonil, ker bi bila operacija zelo nevarna. Papež namreč boluje tudi na slatkorni bolezni. V vatikanskih krogih so vse do zadnjega prikrivali pravo stanje bolezni papeža, včeraj pa so sedaj vse v poštev prihajajoče cerkvene kroge informirali o tem, da lahko pride na Petrovem prestolu kmalu do izprememb.

Turške čete na perzijske m ozemlju

Vojna akcija Turčije proti Kurdom — Kljub perzijskemu ugovoru so turške čete prekoračile mejo in zasedle strategične postojanke Rusija nudi posredovanje

Angora, 13. avgusta. Zaradi neprestanih vpadov Kurdov s perzijskega na turško ozemlje je Turčija ponovno intervenirala pri perzijski vladi zahtevajoč, da ji dovoli prekoračenje perzijske meje, ali pa da pristane na takto revizijo turško-perzijske meje, ki bo zasigurala Turciji posest strategično važnih postojank, da bi mogla preprečiti nadaljnje vpade Kurdov. Perzijska, ki je pred leti sklenila s kurdskega gorskimi plemenoma posebno pogodbo, se temu ni odzvala. Gleda na to je Turčija v posebnem ultimatu sporočila perzijski vladi, da bo s svojimi četami ne gleda na stališče perzijske vlade prekoračila mejo in izvrnila vojne operacije.

Včeraj je turška vlada svojo napoved izvrnila. Turške čete so prekoračile mejo in zasedle strategične postojanke na vzhodnem pobočju gorovja

Ararat. Perzijske obmejne straže se niso upirale, marveč so se omejile le na formalni protest zaradi kršenja suverenosti perzijske države. Turške čete so se utaborile v trikotu Erivar-Deula-Urmia. Glavna postojanka je na oporišču Aybey Dagh. Operacije je izvršila pešadija z orožništvom ob podpori letalcev, ki so z bombardiranjem kurdskega taborišča pospeševali prodiranje turških čet. V političnih krogih so domisli, da ta vojna operacija ni narejena proti Perziji. Ni pa še znano, kako bo Perzija reagirala na ta korak Turčije. Prevladuje pa prepričanje, da ne bo prišlo med Turčijo in Perzijo do konflikta.

Angora, 13. avgusta. AA. V tukajšnjih političnih krogih ugotovljajo, da ultimatum, ki je bil stavljen Perziji, še ni potekel. Navzlin temu pa sodijo, da perzijska vlada ne bo mogla tolmačiti

turške akcije kot sovražne. Turčiji gre za to, da Perzija razveljavlja obvezne, ki jih je prevzela pred leti napram kurdskim gorskim plemenom glede vpada na turško ozemlje.

Moskva, 13. avgusta. AA. Turško-perzijski spor je izval živahne komentarje v sovjetskem tisku. Listi sodijo, da bi utegnil upor Kurdov ogrožati predvsem avtonomno kurdsko državo v Rusiji. S tem v zvezi obžalujejo listi, da je turška vlada poslala Tehranu ultimat. Turčija in Perzija nimata kaj pridobiti z vojno. Najboljše bi bilo, da se zainteresirani stranki sporazumeta s kurdskega plemena direktno. Edini, ki bo pridobil v primeru spopada, bo Anglia. Listi opozarjajo napred i Turčijo i Perzijo na njihove skupne interese in naglašajo, da bi bila sovjetska Rusija pripravljena posredovati v tem sporu.

Sprememba zakona o notranji upravi

Važne izpreamembe o kvalifikaciji in polaganju politično - upravnega strokovnega izpitja

Beograd, 13. avgusta. p. »Službene Novine« objavljajo spremembe in dopolnitve zakona o notranji upravi. Spremembe se nanašajo v glavnem na člen 200, ki govori o sprejemaju in kvalifikaciji uradnikov notranjega resora. Člen se v novi stilizaciji glasi:

Do 31. marca 1934 se oproščajo politično-upravnega strokovnega izpitja uradnik, ki so položili sodniški ali odvetniški izpit, nadalje uradnik, ki so bili prevedeni iz drugih resorov in imajo že položen sodniški ali odvetni-

ški izpit. Taki uradniki se lahko postavijo na položaj in skupino po službenih letih, se jih pa računa v napredovanje neglede na to, v kateri skupini so bili v prejšnjem resoru. V splošnem se lahko postavljajo na zvanje in položaj, za katere se zahteva po zakonu predpisana kvalifikacija, osebe s fakultetno izobrazbo ter končno osebe s srednješolsko izobrazbo, ki so sedaj že v službi, če so napravile politično-upravni strokovni izpit.

Ratifikacija italijansko-sovjetske pogodbe

Ustanovitev mešane komisije za izvajanje trgovinske pogodbe — Mussolini zavlačuje ratifikacijo

Rim, 13. avgusta d. Takoj prve dni po podpisu razširjene italijansko-sovjetske ruske trgovinske pogodbe se je pokazala potreba ustanovitve posebne institucije, ki bi urejala in nadzorovala izvajanje te pogodbe. Ta institucija bi imela nalogo izdelati tudi še poseben pravilnik za trgovsko poslovanje med obema državama.

V dogovoru in soglasju s kremeljsko vlado je bila sklenjena ustanovitev mešane komisije, v kateri bo načeloval

russki delegaciji šef vseh sovjetskih trgovinskih zastopstev v Evropi. Ljubimov, italijanski pa sam ministrski predsednik Mussolini. Komisija se bo sestala takoj, čim se vrne iz Berlinja Ljubimov, ki je odpotoval tja zaradi obnovitve trgovinskega dogovora z Nemčijo, ki je bil sklenjen leta 1925. Italijanska delegacija je že izdelala celo vrsto predlogov, ki jih bo predložila komisiji v sprejem.

Sovjetska trgovinska delegacija v Italiji je preložila svoj sedež v Geno-

vo, kjer bo nadzorovala gradnjo sovjetskih trgovinskih ladij, ki jih bodo gradile italijanske ladjarne. V zvezi s tem poroča italijanski tisk, da bo najela sovjetska vlada večje število italijanskih ladij, ki bodo prevažale sovjetsko blago na svetovna tržišča.

Ker je podpis italijansko-sovjetske trgovinske pogodbe zelo neprijetno odmeval v Angliji, je sklenil Mussolini zavleči ratifikacijo te pogodbe ter bo predložila še koncem oktobra zbornici. Ob tej priliki bo imel Mussolini daljši govor o odnosajih s sovjetti ter se najbrž dotaknil tudi politične strani sklenjenih dogovorov. Ljubimov je sicer protestiral proti temu zavlačevanju, a se je moral končno vdati, ker je Mussolini dejal, da ni mogoče misliti prej na ratifikacijo zaradi ureditve vprašanja italijanskih državnih garancij za sovjetska naročila.

Filmske zvezde se zatekajo h gledališču

Newark, 13. avgusta. Mary Pickford in še druge znane filmske zvezde, kakor Coleen Moore, Lya de Putti, Vilma Banky in Rod La Roque nastopajo v jeseni v newyorskem gledališču. Mary Pickford namesto igrati prva, čim bo znani režiser Archie Selvyan našel za njo primerno igro

Grof Bethlena so našli Budimpešta, 13. avgusta. »Ujšage poroča, da se mudi ministriški predsednik grof Bethlen v Avstriji in da se udeležuje lova, ki ga je priredil na svojih štajerskih posestih princ Hohenlohe. Njegovo skrivnostno potovanje v inozemstvo je s tem pojasnjeno. Misli pa se, da je lov v resnici le sestansk marnost, na katerem razpravljajo o možnosti povratka Habsburžanov.

Suša, toča in viharji

Vedno obupnejši položaj ameriškega poljedelstva — Ponekod voda laka — Odmev na newyorški borzi

Newyork, 13. avgusta. Katastrofa, ki jo je povzročila suša, kaže vedno hujše posledice. V nekaterih pokrajinalah, kjer je suša uničila vso žetev, vlada zlasti med siromašnejšim prebivalstvom laka. Primanjkuje pa ne samo živil, marveč vlada tudi zelo občutno pomanjkanje pitne vode. Predsednik Hoover je osebno prevzel vodstvo pomožne akcije za težko prizadeto poljedelstvo. Za prvo pomoč je vladala določila 100.000 dollarjev za nabavo najpotrebejših živil za siromašne sloje. Na newyorški borzi so cene žitu zadnja dva dneva ponovno poskočile, dočim so drugi vrednostni papirji nadzadovali za do 15 %. To smatrajo za zelo slab znak in v finančnih krogih izražajo bojazen, da bo katastrofa poljedelstva še bolj poostria gospodar-

sko krizo, ki je že sedaj ustvarila skorobrezumpen položaj.

Od suše je posebno hudo prizadeta država Kentucky, ker je uničena vsa žetev. Po katastrofnih suših so nastala v nekaterih pokrajinalah še neurja s točo in viharjem, tako da je uničeno to, kar je ostalo po suši. V Salzlaačke je divjal včeraj tudi strašen orkan, ki je porušil 150 hiš.

Captown, 13. avgusta. AA. Na ozemlju južnoafriške unije so divjali zadnje dni strahoviti viharji. Skoda je ogromna. V zapadnih pokrajinalah je zapadel visok sneg. Posebno so bile prizadete ribiške flotile. 35 oseb je utonilo, med temi 2 Evrope. V Namalandu je po petih letih prvič zopet deževalo.

Treviranus snuje „Hindenburgov blok“

Sporazum o skupnem nastopu državne in nemške ljudske stranke na Badenskem in Virtenberškem — Vrenje v klerikalnem centru

Berlin, 13. avgusta d. Kljub odporu vodstva nemške ljudske stranke se je posredno dosegli volilni sporazum med novo državno stranko in nemško ljudsko stranko na Badenskem in Virtenberškem, kjer bosta nastopili obe stranki s skupno kandidatno listo. Prvo in drugo mesto na listi bosta imela bivši demokrat dr. Dietrich in nemški zunanjški minister dr. Curtius, ki ne odobrava politike voditelja nemške ljudske stranke, Scholza. Zaenkrat je bilo sklenjeno, da obranita obe stranki še popolno vedno. Ta sklep pa je bolj taktične narave, ker nista hoteli stranki desavuirati vodstva nemške ljudske stranke.

S poskuši osnovanja vsaj interesnega vodilnega bloka moščarskih strank, ki bi podpirale vlado dr. Brüninga, se klub neuspešnim razgovorom med državno in nemško ljudsko stranko še vedno nadaljuje. Posebno aktivni je Hugenbergov disident, minister

Treviranus, ki še vedno ni obupal nad izvedbo ideje »Hindenburgov bloka« med nemškimi strankami, ki so z sodelovanje pri izgradnji demokratske Nemčije.

V centru pa je opaziti poslednje dne močno gibanje levicarskih krogov, ki so zelo nezadovoljni zaradi prevlekega poudarjanja potrebe desnitske politike in ker napovedujejo ljudski konzervativci, da bo tudi v novem parlamentu dr. Brüningova vlada upravljala državo brez socialistov. Ti krogi opozarjajo na to, da ni mogoče vladati v bodoči brez socialistov, ker bodo pristaši ekstremne nacionalistične in komunistične opozicije poskušali gotovo z vsemi sredstvi preprečiti vsako uspešno delo nove zbornice. Zanimivo je, da priporoča list nemške ljudske stranke »Kölnische Zeitung« sporazum s socialisti, ki jih že sedaj naravnost vabi k sodelovanju v novi vladi.

Titulescu o Briandovi spomenici

Po njegovem mnenju je dosegel Briand popoln uspeh s svojim predlogom — Evropa se mora odločiti za federacijo, ker ji preti sicer propad

Bukarešta, 13. avgusta g. Londonski poslanik Titulescu je izjavil uredniku »Adeverula« o svoji zadnji konferenci s kraljem Karolom, da se je v Sinaju razpravljalo tudi o Briandovem memorandumu. Po njegovem mnenju stoji Evropa pred dilemo: federacija ali popolno razsulo. Odgovori posameznih držav na Briandovo spomenico so bili mnogo ugodnejši nego se je to

v prvem trenotku mislilo. Ni nobene države, ki bi stavila varstvo svojih interesov v nasprotje z idejami Društva narodov. Pridržki posameznih vlad se tičajo samo praktičnih vprašanj. Ako bi bila spomenica Brianda od držav sprejeta brez pridržka, ne bi to dovedlo do nobenega resnega uspeha, ker se mora ta načrt resno in temeljito proučiti.

Upor Afridov

Pešavar, 13. avgusta. Uporna afriška plemena se umikajo od Pešavarja proti Parachinariju, kjer vlada velika razburjenost, tako da so morali žene in otroki evakuirati s pomočjo aeroplanova.

Pešavar, 13. avgusta. Afridi so napadli dolg vlak, ki je vozil redno vojaštvu in milico za počakanje oblegane posadke v Pešavarju. Vojsko so lahko postavili v bojno črto samo s pomočjo oklopne vlake. Oddelki Afridov so se pojavili v bližini večike mostu čez Indus pri Attoku, ki je ena najvažnejših strateških postojank na severozapadni meji.

Mednarodni kongres za tuberkulozo

Oslo, 13. avgusta. AA. Kraljevska dvorica s prestolonaslednikom in članji kabine ter drugimi odličnimi prestavniki so se udeležili otvoritve mednarodnega kongresa za tuberkulozo, na katerem se je zbral 650 vodilnih specialistov iz vseh delov sveta. (Iz Jugoslavije se udeležuje kongresa docent dr. Matko iz Maribora).

Kazen za verouk v Rusiji

London, 13. avgusta. V Beli knjigi, ki je bila izdana zaradi protestov proti verškemu preganjanju sovjetrov, se nahaja dokaz za sovjetsko protiversko vojno. V sovjetskem kazenskem zakonu se nahaja sledeči paragraf: Vsakdo, kdo daje verski pouk otrokom in osebam, ki se niso polnoljetni, v javnih ali privatnih šolah, se kaznuje s prisilnim delom nad eno leto.

Nesreča na morju

Edinburgh,

Stavbno gibanje v Ljubljani

»Nebotičnik«, palača zavarovalnice »Dunav« in Gostilničarski dom
Gradbena delavnost v polnem razmahu

Ljubljana, 12 avgusta.
Do jeseni je še toliko časa, da se tudi enonadstropna hiša sezida, spravi pod streho in stanovanja urede. Velike večnadstropne stavbe se bodo pa vsaj v grobem zgradile in pokrile ter bodo v takšem stanju počakale pomlad, da se izvršijo ostala dela. Taki veliki stavbi sta ljubljanski »nebotičnik« na vogalu Dunajske ceste in Gajeva ulice ter palača zavarovalnice »Dunav« na Aleksandrovi cesti. Za »nebotičnik« je preiskava terena v glavnem končana. Delavci kopljajo svet za temelj, voznički pa pridno odvajajo nakopano zemljo. Za zavarovalnico je pa že napravljen opaž in je v delu močno betonsko zidovje globoko v tleh.

Na privozu so začeli 6. t. m. kopati svet za temelj dvonadstropnega Gostilničarskega doma. Zgradi si ga Zadruga gostilničarjev. V tem poslopu bo poleg drugih lokalov tudi šola za gostilničarske vajence. Ker so ta mehka, ilovnata, je treba zgraditi močan železobetonski temelj. Sicer bo to delo, ki zamudno, vendar je upati, da bo poslopu pri kolikaj ugudem vremenu pred zimbo povečem zgrajeno in pokrov. Ostala dela bodo gotova prihodnjo pomlad. Zidarska dela vodi mestni stavbenik Miroslav Zupan.

Na Glincah v bližini južne železnice je zrasla iz mehkih tal visoko-pritlična Blaževa domačija. Prihodnje dni prično ometavati zidovje. V njegovi hiši bo stanovanje v visokem pritličju in pod streho. Poslopu je obsežno in zato bodo sobe po-rabne že proti koncu prihodnjega meseca. Ker stoji hiša toliko stran od Tržaške ceste, ji ne bo v nadlega prah, ki ga divi danje avtobus in avtomobili. Zidanje ima v rokah zidarski mojster V. Battelino.

Blizu Blaževe hiše na drugi strani odnotne ulice je v delu betonsko temeljno zidovje za visokoprtilično Žirovnikovo poslopu, v katerem bosta dve stanovanji in sicer v visokem pritličju in pa pod streho. Poslopu je obsežno in zato bodo sobe po-rabne že proti koncu prihodnjega meseca. Ker stoji hiša toliko stran od Tržaške ceste, ji ne bo v nadlega prah, ki ga divi danje avtobus in avtomobili. Zidanje ima v rokah zidarski mojster V. Battelino.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev na Glincah Cesta III.3 je znatno

Slovenski arhitekti na mednarodni razstavi

Naši arhitekti se udeleže s svojimi deli mednarodne razstave v Budimpešti — Vseh del pojde na razstavo 30

Ljubljana, 13. avgusta.
Na razstavo ob prilik XII. internacionalnega Kongresa arhitektov, ki bo od 6. do 13. septembra v Budimpešti pod pro-tectoratom madžarskega državnega upravitelja Horthyja, je bila od 20. junija po-vabljena uradno prvič tudi kraljevina Jugoslavija. Udržanje jugoslovenskih inženjerjev v arhitektov je določilo vse 3 sekcije: beograjsko, zagrebško in ljubljansko, da zberejo v svojem obsegu razstavna dela, ki bodo poten iz Zagreba po definitivni izbiri poslana v Budimpešto, kjer so člani zagrebške sekcije tudi pre-vzeli ves aranžma jugoslovenskih del.

V kratkem času enega tedna je klub arhitektov v ljubljanski sekciji Udrženja zbral potrebljena dela in jih včer zvezcer v društvenih lokalih v Kazini razstavil na ogled svojim članom in zastopnikom dnevnika. V teh intimnih društvenih prostorih naših inženjerjev v arhitektov razstavljenih dela so bila kot mala izložba modernih arhitektonskih osnutkov, pripravljena za ožji krog ljubiteljev te vrste umetnosti. V par dneh klubu pač ni bilo mogoče zbrati posebnih, prav za to razstavo izgotovljenih del; razstavljalci so dali na razpolago stvari, ki so se z njimi deloma pripravljali za veliko mednarodno razstavo, ki bo prihodnje leto v Berlinu, deloma so poslali skice in osnutke konkurenčnih ali naročenih projektov, o katerih so nekateri tudi že realizirani.

Za jugoslovenska dela je bilo na razstavišču prvotno določenih le 44 kvadratnih metrov razstavne ploske. Ker pa na taki površini ni mogoče razstaviti del, ki bi zadostno in dostojno predstavljala našo sodobno arhitekturo, je Udrženje na ponovne intervencije dobrolo toliko prostora, da bo skupna razstavna površina znašala okoli 100 kv. metrov in bo na slovenski del odpadlo približno 30 kv. metrov. Pa še za to ploskev ni bilo mogoče porabit originalnih del, ki večinoma že posamezno zavzemajo precejšnji obseg. Naši arhitekti so se zato odločili, da razstavijo fotografiske reprodukcije originalov, ki jih je klub arhitektov vse enako opredil: pod steklom, črno okvirjeni na temni podlagi. Tako izgledajo vsa kot dela homogene skupine arhitektov, kar jim bo v korist. Brez dvoma bodo arhitekti drugih narodov poslali originalne stvari večjih obsegov, kar bi sicer manjše slovenske pogoltni. Tako pa bodo vse enako oprediljene, kljub svojemu miniaturnemu obsegu vzbujala pozornost gledalcev.

Od naših arhitektov bodo razstavili: O m a h e n - S e r a j n i k 7 interijerjev in perspektivne vile v Trbovljah (8 del); Rohrman konkurencijski projekti regulacije Te-razij in novosadskega gledališča, edini stvari v originalih, ker je bilo tehnično nemogoče napraviti dobre fotografiske reprodukcije (2 del), Mušič, stanovanjski blok ljubljanske občine na Poljanskem cesti (2 del), Fatur - Kos, perspektivi jese-

povsod. Ta cilj naj si zastavijo naši arhitekti in njihovo delo bo najlepše poplačano.

O razstavljene delih je omeniti, da se večina ne more sprostiti oklepa mogočnega

vpliva mojstra Plečnika, kar se bo še dolgo

poznašo v našem stavbarstvu. Vsi zasledu-

jejo pristnosti materijala in umetniški vtis zunanjosti. Na

racun tega gre tudi marsikatera zunanja

nepotrebita, kapriciozna oblika. Drugi se

poslužujejo popolnoma arhitekturnih form,

stremec z njimi po enostavnosti in učinko-

vitosti monumentalnosti. Našim arhitektom

želimo, da bi na mednarodni razstavi po-

polnoma uspeli.

Vsa razstavna dela so bila kljub kratke-

mu roku skrbno izbrana, tako da bodo ne-

dovno vzbujala pozornost v Budimpešti.

Z vsemi razstavnimi deli odpotuje jutri

arn. Stanko Rohrman v Zagreb, kjer jih

predloži tahtnji centralni ziriji. Klub je

na sconočji seji, ki se je vršila po razstavi,

sklenil, da se ne udeleži razstave, če bi

centralna zirija ovrgla to ali ono delo. Za

ta step je bilo odločilno zlasti nedavno ču-

no postopanje s slovenskimi slikarji, ki so

se udeležili londonske razstave meseca ma-

ja t.

Da se klub na lastne oči prepriča o

aranžaju razstavnih del na razstavi v

Budimpešti, posije k otvoriti razstave ar-

hitekta Spinčiča in Kosa.

Razstavljalcem čestitamo in želimo obi-

lo uspeha!

Nemški skavti na zasneženem Triglavu

18 dečkov iz Mannheima v starosti od 9—13 let se je povzelo te

dni pod vodstvom profesorja dr. Stieblerja kljub snegu in mrazu na

Triglav

Popusti posvetno rabe — Milanček, in

gre na Triglav. Milanček je moj prijatelj.

posvetna raba pa prijetja, starodavna go-

stilna tam dol na zamišljen Poljanah.

In kar če noč je prišlo to neprengljivo

hrepnenje! Pa si je takoi nabavil

nove, imenitne hribovske čevlje, cepin in

ogromno jestiv. Ni minil dan, pa smo jo

rezali proti Aljaževemu domu.

Toda letos, v dobi potresov, poplav in

drugi nerodnosti, tudi planincem usoda ni

bogove kakor nakanjena. In tako je tudi

nas močilo kar od Mojsirane pa notri do

koče. Premočeni do kože, smo v trdi noči

koma, komaj potolažili Milana z ene stra-

n in čajem in z izredno dobrim cvičkom,

z druge pa z imenito harmoniko g. Tor-

karja. In v tem smislu smo na Šuhem pre-

ziveli prvo mokoč voč v planinskem zraku.

Naslednjega jutra je bilo tako oblačno,

nebo ni kazalo nobenih dobrih znamenij,

še manj pa Trilav, ki se je s čudovalo tra-

mo, in za tese neverjetno vztrajnostjo

zavijal v goste, mokre megle in nam jemal

vsake veselje do plezanja nanj.

Tako smo posedali pod kočo, ugibali to

in oni, stikalni za vogali koče in žakanli. Ca-

kanje v hribih je čudna zadeva in je vse

drugač, kakor pa čakanje, recimo pred

potovanjem v Ljubljani.

In tako smo pričakali tudi čudo planin-

sko — nemške skavte. Skavti so sami po

sebi koristna zadeva, če so zeleno oblečeni,

toda ti so bili — modri. In tako nekam

preveč lepo oblečeni, da smo bili spopetka

z Milanom na čelu trdnega mnenja, da mo-

rejo to biti le starejši gospodje, ki so prišli

samo na kratek oddih v Vrata. Šele, ko so obkolili z oprezočim, nekako izvidniškim

korakom parkrat kočo, ko so potem v na-

šo domaču zabilo oštре količke in si

postavili šotor — šele tedaj smo z Mila-

nom na čelu spoznali, kaj so nenavadni

modri.

In tako je legla črna noč na samotni

Aljažev dom. Vso noč smo prespal mirno

in zagonetni mladenci nam niso storili nič

zalega. Zato smo jo naslednjega jutra tem

veselejši mahnili na Triglav. In na tej poti

sem imel med drugim priliko poznati, ka-

ko ničeve je vsako čevljarsko delo pravzaprav!

Strumski mojster mu jih je v hipem

zagomgom napravil za precejšnje spoz-

nanje prekratke — niti g. Foškar, niti

Milan jih nista mogla do živega — toda

kaj so bili prekratki čevljani Milana v morju

navdušenja, ki je kipelo iz njegovega

ganzovščega zdravega srca! Milan je garal

čez strme skale, klini so mu kar bežali

izpod rok, in kot bi pihnil, je bil čez zlo-

glasni Prag. Meni je pojavila sapa, črno

in rdeče se mi je delalo pred očmi, in tako

smo imeli v dobrih 7 urah premerili dolgo pot

z Aljaževega doma preko Praga do Sta-

niceve koče. Da ne bi kdo misil, do Kre-

darice! Toda mili naš Milan ni imel sreče!

Tik pred kočo ga je obsulo nebo z debelo

točko, kmalu nato pa je začelo snežiti v

tako debelih kosnih, kakor to gotovo ni

navada v hribih, kar tik pod Triglavom.

Popolno pa so znotilni naše pobočno

razpoloženje v koči trije — modro-

priloki!

Dnevne vesti

Naša vojna šola poseti Ceškoslovaško. Prihodnji teden posetijo absolventi višje šole vojne akademije v Beogradu Ceškoslovaško, da se seznanijo z ustrojem češkoslovaške armade in da vrnejo poset. L. 1926 so namreč posetili absolventi praske vojne Žo le Jugoslavijo, kjer so se ogledali pod vojskovo generala Maksimovića bojišču balkanske in svetovne vojne. Zdaj posetijo bodoči oficirji našega generalnega štaba Ceškoslovaško. Vodil jih bo divizijski general E. Begić, katerega bosta spremila brigadna generala Brešić in Bodri. Ekskurzije se udeleži 18 kapitanov-absolventov omenjene šole. Naši častniki posetijo Ceške Budjejovice, Plzen, Beroun, Karlov Tyn, Prago, Kraljevi Gradeč, Brno, Slavkov, Bratislavo in Topoličane. Tu jih sprejme prezident Masaryk v avdijiju. Potem se vrnejo v Bratislav ter posetijo še grob prevega češkoslovaškega vojnega ministra generala Štefanika. Na Ceškoslovaškem jim bosta dodeljena general Hrabšič in podpolkovnik Maly z nekaterimi drugimi častniki.

Razpisana zdravniška služba. Kraljevska banska uprava vardarske banovine razpisuje natečaj za sekundarnega zdravnikarja za banovinsko bolnico v Leskovcu. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

K odprtiju Cankarjevega spomenika. Uredništvo je prejelo iz Splita naslednjo brzjavko: »Pesniku sirot, pesniku ponžanju, pesniku hlapcev polagam tu z Jadrana na spomenik istriški evec majaronu emigrantov in trpinov. — Rihard Katalinič Jeretov.

Zenska javna bolnica v Novem mestu. Primarij g. dr. Gostiša je odšel na večtedenski dopust, ter ga nadomestuje zasebni zdravniki g. dr. Marijan Polenšek. Pri isti bolnici je razpisano tudi mesto sekundarija z mesečno plačo 1500 Din. prostino stanovanjem in hrano. Izvrševanje privatne prakse je nedopustno, pogoj sestmesečna ginekološka praksa. Prošnje je vlagati do 31. avgusta t. l. pri Zdravstvenem zastopu v Novem mestu. — Nastavi se eventuelno tudi ženska moč.

OUDZ v juliju. OUDZ je zbral statistične podatke za mesec julij, iz katerih je razvidno, da je bilo zavarovanih članov 102.275, in sicer 70.447 moških in 31.828 žensk. Bolnikov je bilo v juliju 2.7028 (2.67%) in sicer moških 1565 (2.22%). žensk pa 1.163 (3.65%). Povprečna dnevna zavarovalna mezdja je znašala pri moških 29.72, pri ženskah 20.44, skupaj 50.84 Din, celokupna dnevna zavarovalna mezdja pa pri moških 2.093.968, pri ženskah 650.656, skupaj 2.674.624 Din.

Dražaj lovov. Lov občine videnske se bo oddajal v zakup za dobo od 1. oktobra 1930 do 31. marca 1935 na javni dražbi v ponedeljek 1. septembra ob 13. uri v občinski pisarni v Vel. Laščah. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem glavarstvu v Kočevju. Lov občine sodrške se bo oddajal v zakup za dobo od 1. septembra 1930 do 31. marca 1935 na javni dražbi v četrtek 28. tm ob 11. uri dopodne pri okrajnem glavarstvu v Kočevju, kjer so na vpogled dražbeni pogoji.

Oddaja plemenskih rjavih štajerskih kokoši. Perutninarski odsek Kmetijske družbe bo od četrtega 14. t. m. nadalje brezplačno delil svojim članom plemenske kokoši in petelinje rjave štajerske pasme. Člani, ki želijo gojiti to plemeno, naj pridejo po njem od četrtega 14. do petka 22. t. m. v Ljubljano k gospoj Cernetovi, Linhartova ulica 9. Kokoši so na starost od 14 tednov do štirih mesecov. Dobri jih lahko vsak član do 30 kg madov, če se pravočasno oglasi in prinese s seboj primeren zabolj za živali. Za prehrano in prevoz plača za vsak komad po 10 Din. Kdo bo prejel te plemenske kokoši, se bo moral zavezati, da jih bo držal za plemenitajo 1 leto ter do konca decembra t. l. poročal perutninarskemu odseku o njih razvoju in do konca aprila t. 1931. pa o njih nesnosti. — Kmetijski odsek Kmetijske družbe.

Podpora za obisk šole za precizno mehaniko na Dunaju. Zavod za pospeševanje obrba Zbornice za TOI v Ljubljani hoče omogočiti dvema mladeničem primerno podporo za obisk strokovne šole za precizno mehaniko v Mödlingu pri Dunaju. Sota traja tri leta. Pogoj za sprejem je dovršeno 14. leto starosti in uspešna dovršitev ljudske šole. Potrebno je seveda znanje nemškega jezika. Sota nadomestično učno in dve leti po močniški dobi. Interesenti, ki bi se zanimali za to želo in ki bi mogli vsaj del študijskih stroškov pokriti sami, naj se nemudoma zglaše pismeno ali osebno med uradnimi urami pri Zavodu Zbornice za TOI v Ljubljani Beethovnova ulica 10 II.

Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 1.—10. t. m. sledče statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini — (2), v savski banovini 1 (1), v primorski banovini 1 (—), v drinški banovini 2 (12), v zetski banovini — (1), v dunavski banovini 2 (9), v moravske banovini 1 (19), v vardski banovini 1 (12), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 2 (5). Otvorjene prisilne poravnave izven konkura: v savski banovini 4, v dunavski banovini 1. Odpravljeni konkurzi: v dravski banovini 3 (—), v savski banovini 1 (—), v primorski banovini — (2), v drinški banovini — (6), v dunavski banovini 2 (2). Odpravljeni prisilne poravnave izven konkura: v savski banovini 1.

Slab ribolov na Jadranu. Letošnji rezultati ribolova čez poletje so dokaj slabi. V Veli Luki so nasolili 2000 sodčkov sardel, v Komiži računajo doseganj lov sardel na 20 vagonov, nasolili so okrog 1000 sodčkov, v Milni je bil lov srednji, nasolili so samo 300 sodčkov. v Grabotah. Postirah in Bolu je bil po lov slab. V vseh treh krajih so nasolili samo 30 sodčkov sardel. V Šibenškem področju je bil lov tudi zelo slab in nasolili so samo 200 sodčkov sardel. Lanskih nasoljenih rib je v Primorju 3 do 4 vagona. Sardele se utegnjejo torej podražiti.

Zahvala! Zastopnikom oblasti, dični godbi Sloga, vsem možem, ki so se udeležili zboru ZSV, na Brezjah bvala iskrena. Prav posebno za čutimo dolžnost, našim vrlim novinarjem, brez razlike, ki so deslej vedno, radi in povsod nas podpirali in tako tudi radi našega tabora na Brezjah izreki globočno našo hvaljenost in prav prisreno zahvala. — Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

Zeileisova metoda pri nas ni prepovedana. Beografska policija je izdala odlok, s katerim je bilo združniku dr. Milanu Culiču-Rakovčaku prepovedano nadaljnje zdravljenje po Zeileisovi metodi. Odlok je bil izdan na podlagi vloge beografske zdravniške zbornice, ki se je sklicevala na čl. 35 zaka na o bolnicah in čl. 1. zakona o zdravnih specjalistih. Policeja je izdala svoj odlok na podlagi zakona o notranji upravi, zakona o bolnicah, zakona o zdravnih specjalistih in uredbe o ustroju mesta Beograd. Notranjeministrstvo je pa odlok policeje razveljavilo češ, da po omenjenih zakonih ni predvidena sankcija.

Krediti za nove kmetijske šole. Kmetijsko ministrstvo je odobrilo potrebne krediti za 20 novih kmetijskih šol v državi. Šole bodo otvorjene tam, kjer je največja potreba. Sprejemali se bodo kmetijski smovi, ki so dovršili ljudsko šolo. Pouk bo brezplačen in bo trajal 3 leta. Prednost pri sprejemu bodo imeli otroci siromašnih kmetovalcev.

Konferenca o novi železniški tarifi. 1. septembra se prične v Beogradu konferenca predstavnikov prometnega ministrstva in gospodarskih ustanov o novi železniški tarifi, ki je že sestavljena. Gospodarstvu bo z novo tarifom v marsikaterem pogledu zelo ustrezeno.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno, deževno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu in Beogradu, drugod pa oblačno. Načinska temperatura je znašala v Skoplju 32, v Beogradu 31, v Sarajevo 30, v Splitu 29, v Zagrebu 28, v Ljubljani 25, v Mariboru 26. Davi je kaže barometer v Ljubljani 758,1, temperatura je znašala 17,4.

Poneveril 1.300.000 Din. V Nišu so te dni prišli na sled veliki poneverbi. Blagajni občinske uprave Spasije Živković je po neveril 1.300.000 Din in pobegnil, ko so mu postala tla prevoča. Pri poneverbah je se lejalo tudi knjigovodja Kocić, katerega je policija arretirala. Tudi Živković ni prišel načel. Orožniki so ga izselili v Kočeviški niši. Lopov se je po begu vrnil v Niš, misleč, da ga oblasti tam ne bodo zasledovale. Blagajnika so že zaslišali, toda moč noče z besedo na dan.

»Crna roka« v Debelači. Več bogatih kmetov in posestnikov v Debelači je prejelo grozilno pismo s podpisom »Crna roka«, v katerih izsiljevalec zahteva, da poštejo na gotov kraj večjo vsoto denarja. Grozilno pismo je prejel tudi veleindustrijski Guttmann, od katerega je zahteval »crnorokec« 30.000 Din. Guttmann je zadevo prijavil orožnikom, ki so arretirali bogatega posestnika Dana Samu iz Debelača kot pisca grozilnih pisem. Ugotovilo se je, da je moč res pisek. Te dni se je moral zagovarjati pred sodiščem in je bil zaradi izsiljevanja obsojen na 3 mesece težke ječe.

V vodnjaku utoril. V Apatovcu pri Krševcih v Slavoniji se je te dni pripetila težka nesreča, katerež žrtve je postal kmet Vinko Vručina. Mož je zlezel v vodnjak, da pregleda, kako je kopanje vodnjaka napreovalo. Nenadoma se je po utrgal večja plasti zemlje in vodnjak zasula. Nesrečne so mrtve potegnili iz vodnjaka.

Predjeten usnjarski pomornik. Pred osješkim sodiščem se je moral te dni zaradi sleparje zagovarjati usnjarski pomornik Miroslav Reich, ki je oškodoval 1. hravsko Štadionico za 10.000 Din. Fant se je izdajal za trgovca s kožami Mavra Deutsche in tem podmenom dvignil v banki 10.000 Din. To pa mu ni bilo zadost. Pojavil se je v banki se enkrat in zahteval na podlagi predložene zemljiske knjige posojilo v znesku 50.000 Din. Toda policija ga je prijela in zapria. Obsojen je bil na dve leti težke ječe.

Pri kopanju ga je zadela kap. Te dni je v Krki pri Šibeniku utonil šef davnega urada Iva Srza, ki je kopal, med kopanjem ga je po zadela srčna kap. Truplo so čez eno uro potegnili iz vode.

Nov rekord tamburaša Majetića. Znatni rekorde na tamburici Majetić, ki se je nedavno prodneval tudi v Ljubljani, je te dni igral v Sarajevo. Sarajeverski listi poročajo, da je igral v kavarni »Evropa« 71 ur nepretrgoma in s tem dosegel nov svetovni rekord.

Zločin lepega dekleta. V vasi Knež polje blizu Mostarja je bila te dni arretirana Iva Srza, ki je veljala za najlepšega dekleta v vasi. Iva je imela ljubavno razmerje z nekim fantom iz iste vasi, ki ni ostalo brez posledic. Nedavno je pa rodila v vrgla novorojenčka v koruzu, kjer je umrl. Orožniki so jo izročili sodišču.

Fotoaparate kupite najboljše pri FR. P. ZAJEC. optik. Ljubljana. Stari trg 9.

Iz Ljubljane

—lj Razna regulacijska dela v Ljubljani. Regulacija prostora med semeniščem in stolnico bodo kmalu končana. Odstranjena je bila ograja za Pogačarjevum trgom, prostor sam je pa bil tlakován in lično urejen. Za tlakování so rabili porfirne kocke ter mešanico cementa in kamena. Po sredini ulice v smeri proti Vodnikovem trgu je napravljen pločnik za pasante. — Te dni so asfaltirali tudi pločnik frančiškanskega mostu, ki je bil že zelo slab, istočasno pa uredili tudi kanalizacijo na vogalu Rimsko-češke ceste v Emsons ceste.

—lj Današnji zivilski trg. Kljub dežju je bil dovolj blaga na današnji zivilski trg zelo velik, zlasti mnogo so pripeljali zelenjave in sočivje, dočim sadja ni bilo posebno mnogo. Gob je še vedno dovolj, lastni jurek, ki pa imajo kar stalno ceno. Davi so prodajali merico jurek za vlaganje po 6 Din. jurek za kuho po 5—6 Din merico. lisike, mavro in krempelje pa po 2—3 Din liter. Malin je še vedno dosti, za robide se je sezona pričela, za borovnice pa po že skoro končana. Davi so prodajali maline po 6 Din kg, robide po 2, borovnice pa po 3 Din liter. Domači jabolki so bili po 4—6. domače hruske tudi po 4—6 Din. Banatčani so imeli davi na trgu predvsem sočivje, do sadja pa samo slive, ki so jih prodajali po 4 Din kg. Biležnik grozdje so prodajali po 10. črno dalmatinsko pa po 7 Din kg. Domači breskev še ni, inozemski so prodajali od 16—28 Din ke je pakkovosti. Precej se je pocenilo sočivje. Banatski fižol v stroju so prodajali po 2 Din kg, domačega pa po 3—4, kifeljčaria 4—5. krompir po 1.25 Din kg. paradižnike po 4 Din kg paprika 3—4 komade za 1 Din itd. Na trgu so tudi pojedivale hrusnice, ki jih prodajajo od 10—12 Din kg. Salata je razmeroma poceni. Jajce prodajajo po 0.75—1.25 Din komad po kakovosti, vendar je opažati tendenco naraščanja cen. Domači so prodajali na trgu po 24—28 Din kg Kupčija je bila zelo živahnna.

—lj Kolo Jugoslovenskih sester v Stepaniji vasi priredil v nedeljo dne 17. jun. veliko vrtno veselico s sodelovanjem godev. »Zarja« na senčenem vrtu gostilne pri »Ožbirniku« (Anžič) na Poljanski cesti. — Prijatelji društva in narodno ženstvo vladivo vabljeni Odbor.

—lj Za svojega se odda 6 mesečni deček. Natančnejša pojasnila v zavodu za zdravstvo in zaščito mater in dece. Lipičeva ulica.

Danes ples

v noteinu
BELLEVUE
Mvra SONNY BOY-JAZZ

11273

Iz Celja

—c »Kocbekov dom na Korošici bo na sčasni otvoren v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri dopoldne. Om alički udeleženci, ki ne morejo zapustiti Celja pred soboto 16. t. m. zvečer, naj se priglase do sobote pri g. Vrtovcu v drogeriji »Central« na Kraja Petra cesti, da bo mogoče pravčasno preskrbeti za te udeležence posebni avtobus, ki bo odpeljal v soboto zvečer ob 18.15 izpred trgovine Kramer & Mislej na Kraja Petra cesti, v Luči ali pa do Kneza, kjer bodo izletniki prenočili. Vrnili se bodo udeleženci slavnostne otvoritve v Celje v nedeljo zvečer z odhodom od Kneza in Luč ob 19. uri zvečer.

—c Dva koncerta celjskih pevskih društev v naših kopališčih. Pevski odsek delavške kulturnega društva »Svoboda« iz Celja priredi v nedeljo 17. t. m. dopoldne ob 10.30 v dvorani Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini velik koncert z izbranim sporedom — V četrtek 14. t. m. ob 20 ur pa koncertiralo v zdraviliški dvoran v Laškem pevskemu društvu »Oljka« iz Celja. Na programu so razne umetne in narodne pesmi.

—c Uradne ure na mestnem fizikatu. Novi mestni fizik in upravnik Zdravstvenega doma v Celju g. dr. Jakob Rebernik sprejema stranke na mestnem magistratu dnevo ob pol 11. do pol 12. ure dopoldne v sobi štev. 14.

—Izgubljeno in najdeno. Edita Weinbergerjeva je prišla pretekl teden v noči ob četrtek na petek na nenavaden način ob svoji lahki športni čolnički, ki ga je imela priklenjenega z verigo ob betonsko steno v mestnem ženskem kopališču. Ker je Savinja zaradi večnovečnega močnega deževja precej narasla in znatno presegla normalo, je divji vodni tok enostavno odtrgal čoln in ga odpalil s seboj. — Na cesti med Cretom in Tcharjem je bila najdena knjiga »Tarzan«. Lastnik naj se zglaši na celjski mestni politici.

—c Plesna šola trgovskih nameščencev bo letos priredila plesne vaje za svoje člane, kakor tudi za druge prijatelje plesa. Vaje bodo organizirano in tehnično dobro pripravljene. Podrobnejše bo objavljeno pravočasno v listih.

Red mora biti

—zeno sem takoj naučil vestnosti in točnosti. Čini odbije ura 12. mora biti juha na mizi.

—Kaj pa č

Avgustus Muir: 72

Krog zločinov

Roman

Listek, na katerem je bilo nekaj napisano, mu je povedal, da je odšla Molly s prijatelji. S kakšnimi prijatelji? Doig je sedel v naslanjaču in razmišljal. Kmalu po polnoči so se začuli za njim koraki, ki so ga prisilili, da je planil pokonci. Bil je stari Kemp.

— Kako si pa prišel sem? — je vzvikknil Sternhold presenečeno.

— Skozi zadnja vrata, — bila so odprta, gospod.

— Odprta so bila? Dobro. Pozabil sem jih zakleniti. Kaj bi rad?

Mlada dama je odšla, gospod Sternhold.

Grbec se je obrnil k niemu, bil je bled, oči je imel izbuljene.

— Odšla — da. Odšla je s svojimi prijatelji. Toda od kod veš to? Govori, pasja duša! Od kod veš?

— Odšla je s prijatelji? — je vprašal stari Kemp s slabotnim glasom in na obrazu se mu je poznalo, da si je globoko oddahnil. — Torej so bili njeni prijatelji?

— Kako pa veš, da je odšla? — je zakril Sternhold in planil k starcu. — Govori! Kje si bil!

Mokro blato na čevljih starega Kempa so bistre Sternholdove oči takaj opazile.

— Videl — videl sem jo odhajati. Bil sem zunaj, gospod Sternhold. Saj sem vam dejal, da so noči ljudje v gozdu; pa ste se mi smeiali. Misliš sem, da je vse v redu...

— Podla, lažnjava duša! — je zakril Sternhold, zgrabil starca za vrat in ga tiščal k tlu. — Povej mi vse po pravici! — Zaklel je v tujem jeziku. — Prišel si k meni z namenom lagati mi. Kaj misliš da sem tako neumen, da bom verjel tvojim lažem?

Stari Kemp si je zaman prizadeval odigratko koščene Sternholdove prste od svojega vratu. Lovil je že sapo, toda Sternhold ga je še vedno mikastil tako neusmiljeno, da so mu oči izstopile in se zalile s krvjo.

— Ti imaš ključ. Spustil si tega lopova v hišo. Delaš, kakor da nisi pri zdravju, blaznost simuliraš, to je twoja sleparja. Priznaj, lopov!

Malo je popustil v stiskanju Kempove grla in pogledal je starcu naravnost v spačeni obraz.

— Nikogar nisem pustil v hišo, gospod Sternhold, prisegam...

— Laži! — Grbec je pritisnil si vo brado s tako silo k tlu, da se je za hip zdeblo, da se bo starčev vrat zlomil. — Hišo upravljaš, toda kako naj vem, da nisi sovražnik? Kakšno jamstvo imam, da nisi vohun? Govori, pasja duša, sicer ti zlomim vrat!

Odskočil je in popustil v stiskanju, toda njegove velike roke so bile kakor kremplji, pripravljeni zasaditi se v golo meso.

— To ni res, ni res — ne razumem tega. Stari Kemp je zastopal in poskusil vstati, toda silen udarec grbceve pesti ga je znova zbil z nog.

— Kako naj vem, da nisi tu zato, da pažiš na naša raziskovanja in ukraedes naše odkritje...

Njegove srpe oči so kar prodirele

prestrašenega starca. Kemp je izteglil drhteče roke, da bi prestregel nov udelec.

— Kam je odšla ta deklin? Povej mi, kaj si videl! — Sternhold je dihal naglo in pesti so se mu kar same stiskale.

— Odšla je v temo — tam je stal avtomobil — to je vse, kar sem videl.

Sternhold je zgrabil starca in mu pomagal na noge.

— Pojd, da te zaprem do jutra v podstrešje!

Odveklel je starega Kempa v podstrešje k sovam in zaklenil za njim vrata.

Na sledu

Ko se je Maddox vrnil z dolge poti na pošto, mu je Sternhold naročil prineseti črno kavo, sam pa je sedel v naslanjaču do jutra.

Telefon iz Lauriston Square je zapel in Sternhold je zvedel, da se profesor ne vrne naravnost domov, temveč da se ustavi na High Lodge na povratak iz Birminghama, kjer je prejšnji večer predaval v Royal Chemical Institution. Rad bi posebno prezirkus rezultate eksperimentov s sublimacijo premoga, katere je delal Sternhold prejšnji dan.

Pol ure po tem pogovoru se je ustavil avtomobil profesorja Caspiana pred hišo in izstopil je profesor, zavit v kožuh. Nekaj časa sta se tiho pomenkovala.

Caspian je odložil kožuh in hitel na vso moč v podstrešje.

Kemp! — je zaklical prijazno. — Ste tu? — Brž odklenite vrata. — Le uren za menoj, da se pomeniva.

Stari Kemp mu je s težavo sledil po stopnicah in profesor Caspian ga je potegnil v sobo, kjer je stanovala Molly Langtonova.

— Vi ste videli gospodično Langtonovo snoči odhajati, Kemp? — Položil je starcu roko na ramo in se mu prijavil noasmehnil. — Sternhold mi je dejal, da sta bili zunaj, ko so gospodično odpeljali.

— Da. Odšla je s prijatelji. — Stari Kemp se je obotavil. — Bolje je, da je pri prijateljih, nego da bi bila v tej hiši s tem... s tem... Ozrl se je čez ramo, kakor bi se bal, da bi teh besed kdo ne slišal.

Caspianove oči so se široko odprle, potem pa hitro zožile.

— Kaj ji niste sami pomagali iz te hiše? Ali niste nikogar pustili v hišo?

Stari Kemp je zmajal z glavo. Drhteče ustnice so se mu nervozno premikale.

— Saj je vse v redu. Zdaj je na varinem — na varnem — pri prijateljih...

Motite se, Kemp. To ni res. Njeni prijatelji — če jih je sploh imela — niso vedeli, da je tu. Bojim se pa, da so vedeli njeni sovražniki.

— Sovražniki? — Z drhtečo roko se je prijal stari Kemp za glavo. — Mlada dama je imela torej sovražnike?

— Zato je bila tu. Poslal sem jo, da bi bila na varnem.

Starcu Kempu se je zmračil obraz.

— Gospodu Sternholdu sem smiči pravil, da so v gozdu ljudje, — je zajecljal. Moji zvesti prijatelji so bili nemirni, čutil sem nevernost v zraku. Mlada dama se je odpeljala z avtomobilom v gozd. Videl sem jo, ko je odhajala.

— Kakšen je bil avtomobil? — Starec je zmajal z glavo.

Doba Marije Terezije na razstavi

V Schönbrunnu so priredili v proslavo 150 letnice smrti Marije Terezije razstavo zgodovinskih znamenitosti iz njene dobe

Na Dunaju so priredili veliko razstavo dobre Marije Terezije. Če se hočemo ozreti v zgodovino te vladarice, moramo najprej omeniti, da jo je spravil njen oče Karel VI. s pomočjo pragmatične sankcije kot najstarejšo hčerkjo na prestol, ker ni bilo moških potomcev. Kakor nam priča zgodovina, je Marija Terezija bogato podkrepila rod, ki je že izumiral. Cesarsku očetu je bilo lažje spraviti hčerkjo na prestol, kakor pod copato. In tako je prevzela zvezka ženska v avstrijskih analih želzo, katerega je znala kreko držati ne samo pred svojim ljudstvom, temveč tudi pred svojim možem. To drugo je bila vedno lahka naloga avstrijskih cesarjev. Za prestol je bila določena, kakor stoji zapisano, po svoji cesarski postavi, cvetični lepoti in drugih vrlinah.

Vladanje Marije Terezije pripada zgodovini. Naloge zgodovinarjev je proučevati 7 letno vojno ali učinek pragmatične sankcije. Nedvomno je pa, da je dala s 16 otroci habsburškemu rodu solidnejšo podlaglo, nego bi jo bil dan oče. Mnogi primerjajo Marijo Terezijo angleški kraljici Elizabeti in ruski carici Katarini. In težko je reči, katera te slavnih vladaric je bila najboljša. Lahko je pa reči, da je bila Marija Terezija med njimi najbolj strastna in žejna ljubezni. O tem krožijo cele legende in tudi razstava na Dunaju kaže, da je prestol Marije Terezije ohranjen mnogo bolje, kakor njena postelja. Razstava so priredili v proslavo 150 letnice smrti Marije Terezije, ki je umrla 1. 1780.

Prvo, kar zagleda posetnik, predno stopi na stopnice Schönbrunna, je zlati voz Marije Terezije, nekakšna bogato okrašena in pozlačena zibelka na štirih kolesih. Voz je krasno izdelan in bi mu mirno lahko odkazali mesto ob najlepnejšem avtomobilu. V prvi dvoranji so večinoma slike. Vseh dvoran, katere je zavzela razstava, je 44. V eni največjih dvoran opazit postavno damo, ki je bila portretirana kot 14 letna deklica, pa napravi vtič 20 letnega dekleta. V njenih časih so ji prisojili kraljevsko postavo in cvetočo lepoto, toda časi so se izpremenili tako, da bi zdaj ne mogla postati niti miss Avstrija. Poleg njenih slike sta tudi roditelji, cesar Karel VI. in njegova soprga Elizabeta Kristina. Mnogo prostora so dali seveda tudi princu Evgeniu Savojskemu, katerega gizdalinska zunanjost daje slutiti, da je stal na trdnih nogah in da je napravil res sijajno vojaško kariero. Kot 30 letni mož je bil že marskal, 3 leta pozneje pa vrhovni poveljnik armade. Sledje slike posvetnih in cerkevnih dostojanstvenikov, katerih dolga vrsta se nadaljuje v veliki galeriji, sredi katere je prestol z baldahinom, ob njem pa stoji paznik v pozici vrhovne komornike. To je torej prestol — nestvor naslanja — zelo solidega obsega. Za šiling pokažejo tujcem vso usodo habsburškega prestola.

V vitrinah vidimo pisma Marije Terezije, ki pričajo, da je držala cesarico v roki lažje želzo, kakor pero. To je bilo v vseh primerih avstrijskih vladarjev in to je pomenilo zaostalost kulture

Na tej mizi se je dolga leta odločala usoda avstrijskih narodov. Sledi avdijenčna soba, potem je pa razstave končne. Doba Marije Terezije in Franca Jožefa spada itak za vitrine.

Prvi in zadnji

Newyorška telefonska družba je končno omejila nevarno tekmovanje za prvo in zadnje mesto v telefonskem seznamu. V Newyorku je zelo težko najti Brownia ali Wilsona, čeprav sta to dva običajna priimka. Da bi mogli odjemati lažja najti njegovo telefonsko številko, si je trgovec Lewis Browne pristavil ime Lewis Brown Zzyz in tako je prišel v telefonskem seznamu na zadnje mesto. Te ideje so se pa brž opriljeli tudi drugi in predanskim si je neki Nicolaus Putnam prisvojil ime Zzyz tako, da je bil on na zadnjem mestu v telefonskem seznamu. Toda v sledenih izdajah telefonskega seznamu je bila zopet izpremembra. Na zadnjem mestu je bil Lewis Browne Zzyz. Toda borzijane Cantarrane je bil še bolj prebrisani in je prišel lani na zadnje mesto v telefonskem seznamu pod imenom Cantarrana Zzyz. In vendar njegova slava ni trajala dolgo, kajti izpodrinil ga je Margaret Zzyz.

Še hujši boj se je pa bil za prvo mesto v telefonskem seznamu. Dolgo je bil na prvem mestu hotel pod imenom AAA Hotel Park Plaza. Toda tri črke A niso dolgo zadostovale, kajti pojavit se je trgovec s kolonialnim blagom, ki je zlezel na prvo mesto v telefonskem seznamu s svojim imenom AAAA B C. Telefonski družbi je začelo to tekmovanje predsedati in izdala je odredbo, da morajo tvrdke in zasebniki z dokumenti dokazati svoje pravice do vidnega mesta v telefonskem seznamu. Z iznijenimi imeni ne smejo več operirati.

33 letna žena zrasla

Čudnem primeru zakasnele rasti človeka poroča v angleški zdravniški reviji dr. D'Connolly. Gre za 33 letno ženo, ki je zrasla v 20 dneh za celih 5 cm. Te dni je žena, katere mož zavzema odlično mesto v Manchesteru, nedamota zbolela in poslala je po domačega zdravnika. Zdravnik je ugotovil znake zlatenice. Predpisal ji je lekarstva in dijet. Čez 5 dni se je počutila žena že tako dobro, da je lahko vstala. Ko je šla po stopnic, je mož opazil, da se ji je kričalo tak skrilo, da ji sega komaj do kolen. To je bilo tembolj čudno, ker je visela oblekva v omari ves čas, ko je bila žena bolna.

Mož je ženo zmeril in ugotovil, da je zrasla v 5 dneh svoje bolezni za 4 cm. V naslednjih 14 dneh je zrasla še za 1 cm tako, da meri zdaj 167 in pol cm. Dr. D' Connolly označuje ta primer za veliko biolosko redkost in prav, da je žena iz rodu velikih ljudi. Njen oče in mati sta visoka nad 170 cm, njeni sorodniki pa se večji. Najbrž gre za vpliv dednosti. Angleški zdravniki se zelo zanimajo za ta pojav.

Velika izpremembra

Kako se je izpremenil mož mož, odkar smo se preselili s kmetov v mesto! Prej je sedel od jutra do večera v krčm.

A zdaj?

Zdaj sedi od večera do jutra.

Mali oglasič

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakovih. Za odgovor znakov — Na vprašanja brez znakov — odgovarjala — Najmanjši oglas Din 5 —

Za stavbe

vsakovrstni suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja Fran Šustar, Dolenjska cesta, telefon 2424 60/T

Pralnica

likalnica in reparatura vsakovrstnega perila se priporoča. G. Vojska nasledn. S. Harnar, Wolfsova 12, dvorišče. 2215

Uradnik

večleten pisarnovodja v odv. pisarni in trg. podjetju, perfekten slov., nemški in srbo-hrv. korespondent, knjigovodja, stenograf, strojepisec išče službo. Ponudbe pod »Perfekten« na upravo »Slov. Narod«. 2211

Več spretnih šivilj

in učenek za perilo sprejem. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2214

Zdravniška knjiga

Die Aerztin in Hause z ilustracijo I. in II. del se popolnoma nove, v nemškem jeziku na prodaj za ceno Din 450.—. — Vprašati: Domobraska cesta št. 7, I. nadstr., desno. 2198

Gosposko posestvo

10—20 in več oralov veliko, z gosposko hišo ali gradom kupim v bližini Celja, Maribora ali Ljubljane ob glavnih cestih ali v neposredni bližini iste. Ponudbe z oznako cene in opisom na naslov: R. Slobojan, Bled, Pod Stražo 32. 2212

Sportni čoh

za eno osebo, nov, belo barvan, ime »Edith«, je bil najden v Savinji v Rimskih Toplicah v petek, dne 8. avgusta. Lastnik naj se zglaši na naslov: Baltazar Dobovičnik, Rimskie Toplice. 2213

Klavirji!